

Скарлупіна Ю.А.
ДВНЗ «УАЕС НБУ», Україна

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІЛОВОГО СПРЯМУВАННЯ

Оскільки інформаційне суспільство висуває перед вищою освітою завдання формування адаптованої особистості у всіх аспектах – когнітивному, практично-соціальному, комунікативному тощо, справедливим стає твердження про те, що освіта має супроводжувати спеціаліста протягом усього його життя і визначати той соціальний простір, у якому людина безпосередньо живе та працює. З огляду на це, велика увага приділяється самостійній роботі студентів, як основі освітнього процесу, що передбачає наявність вже сформованої навчальної автономії студентів, а саме їх здатності до вироблення оптимальних стратегій навчання для забезпечення адекватності спілкування засобами мови, що вивчається. Реалізація цього в навчанні іноземної мови стає можливою через застосування інтерактивних методів навчання і відповідних видів навчальної діяльності з урахуванням етапів навчання. Здатність студентів до самостійного розвитку навчальної автономії у свою чергу, реалізується через механізм діяльності, при наявності в них високої позитивної внутрішньої мотивації

Не викликає сумнівів той факт, що культура мовлення як складова загальної культури є одним із найважливіших показників цивілізованості суспільства. Процес опанування мови та її культури пов'язаний із набуттям навичок правильно розмовляти і писати, точно висловлювати свою думку, активно й грамотно використовувати мовні знання. Досконале володіння мовою стає важливим компонентом підготовки фахівців економічної сфери, оскільки саме творче використання засобів мовлення повною мірою виявляє професійні здібності, сприяє самовдосконаленню і самовираженню.

Домінуючою формою взаємозв'язку предметів мовного і професійного циклів у системі професійного навчання ділової іноземної мови є принцип професійної спрямованості. Як зазначає Опрятний С.М., можна визначити «основні принципи організації і реалізації підготовки державних службовців до професійного спілкування, серед яких базовими є: гуманізація, гуманітаризація, гармонізація й фундаменталізація освіти. Ми відносимо до них ще й принципи забезпечення єдності наукової й навчальної діяльності державних службовців, професійної спрямованості, професійної мобільності. Їх урахування при проектуванні системи професійного навчання ділової англійської мови обґрунтовано тим, що у вищій школі вивчаються не основи наук, а сама наука в розвитку. З огляду на це принцип взаємодії наукової й навчальної діяльності виявляється по-перше, в тому, що навчання будується відповідно до стану науки про мову й мовлення, по-друге, в обов'язковому оволодінні студентами граматичною тео-

рією, тобто в розумінні мовних, лексичних, граматичних правил іноземної мови, за якими будуються мовні знаки (пропозиції, повідомлення)».

Оволодіти мовними компетенціями, знаходячись поза межами мовного середовища, досить важко, однак переважна більшість студентів, на жаль, не має можливості постійного безпосереднього спілкування з носіями мови. Отже, однією з задач викладача є створення реальних чи уявних ситуацій іншомовного спілкування. Необхідним видається використання автентичних матеріалів, які б сприяли цьому.

Найбільш ефективному формуванню комунікативної компетенції сприяє використання документів, що створені для використання в повсякденному житті. На думку дослідників, добирати писемно – мовленнєві та усно-мовленнєві тексти слід тільки після того, як зроблено добір тематики та ситуацій спілкування на основі аналізу потреб тих, хто вивчає мови (і програми відповідної дисципліни), адже інформаційна складова процесу навчання визначає його зміст. Вона формується факторами зовнішнього середовища. Зміст забезпечує інформаційне наповнення процесу навчання, яке складається з навчальних семестрів, що є ресурсом часу (або терміном навчання) наведеного процесу; він також пов'язаний із специфікою навчання в немовному виші, яка полягає, по-перше, у набутті професійних знань та умінь і, по-друге, у навчанні мови, яке сприяє професійному розвитку в широкому розумінні.

Пошук автентичних матеріалів є тим більш можливим, що використання сучасних інформаційних технологій у вивченні іноземної мови стає все ширшим і дозволяє отримати наступні позитивні результати: підвищити мотивацію студентів до наукової діяльності, урізноманітнити методи та інструменти навчання студентів іноземної мови, поглиблювати міжнародну інтеграцію у європейський освітній простір, здійснювати акцент на самостійному опрацюванні матеріалів студентами, підсилити традиційні методи та інструменти навчання іноземної мови новітніми.

Найбільш ефективно формування комунікативної компетенції відбувається при використанні на заняттях автентичних наочних матеріалів, що не мають навчально – методичної спрямованості, тобто прикладів реального повсякденного життя, які були створені для носіїв мови, а не виключно для навчання. Мова йде про оголошення, білети, рекламні проспекти, ресторанні меню (при вивченні іноземної мови загального спрямування), документи, що стосуються безпосередньо роботи підприємства (іноземна мова ділового спрямування) тощо.

Використання автентичних текстових матеріалів дозволяє розширити знання студентів про культуру країни, мова якої вивчається і процеси, що відбуваються в суспільстві. Розуміння того факту, що дані матеріали призначені для реального життя, а не штучно створених навчальних ситуацій, значно підвищує мотивацію студентів, а отже, і практичну цінність (результативність) занять.

Говорячи про мотивацію до вивчення мови слід зазначити необхідність ретельного підбору матеріалу (газетних статей, записів радіопередач, відеосюжетів), які мають не тільки відповідати темі поставленим цілям заняття, але й бути актуальними, надаючи можливість обговорення поточних проблем суспільства, стосуватися подій, які викликають зацікавленість студентів з пізнавальної або професійної точки зору.

Яскравим прикладом зазначеного вище може слугувати Інтернет-ресурс для бажаючих вивчати французьку мову «7 jours sur la planète» www.tv5.org, який пропонує низку відео репортажів (список яких постійно поповнюється) з цілим рядом вправ різних ступенів складності, спрямованих, в основному, на розвиток навичок аудіювання і писемного монологічного мовлення.

До речі, саме інформаційні технології значно розширюють можливості як викладача, так і студента в плані досягнення високого рівня комунікативної компетенції, оскільки сприяє підвищенню якості підготовки спеціалістів за допомогою використання активних методів навчання і, відповідно, є стимулом творчого і інтелектуального розвитку. Серед позитивних моментів використання інформаційних технологій необхідно також відзначити можливість інтеграції різноманітних видів діяльності, адаптації навчання до індивідуальних особливостей і потреб студента (зокрема, дистанційної форми навчання); вдосконалення програмно-методичного забезпечення навчального процесу, а також забезпечення безперервності і поступовості навчання, що відповідає загальноєвропейському принципу до «освіти протягом всього життя» (*formation tout au long de la vie*).

Одним із методів, що дозволяють в повній мірі розкрити творчий і дослідницький потенціал студента є усна презентація, яка активізує граматичний і словниковий запас, дозволяє виявити самостійність та власну ініціативу, а також вчить працювати в команді. Оскільки дослідники виділяють два види усної презентації: презентацію-повідь та презентацію-рекламу, відповідно різними є і шляхи їх підготовки. Презентація-повідь – це професійно-спрямована публічна промова, яка базується на результатах узагальнення фактичної інформації, містить висновок щодо її застосування, має чітке логіко-композиційне оформлення і націлена на інформування аудиторії про професійну діяльність або її оцінювання. Під усною презентацією-рекламою розуміється підготовлена, публічна, професійно спрямована промова, яка базується на результатах дослідження якості певного продукту і визначення його потенційного споживача, має чітке логіко-композиційне оформлення і націлена на мотивування або переконання аудиторії щодо його корисності. Незважаючи на очевидну відмінність цілей і змісту цих двох різновидів презентацій, обидва сприяють розвитку комунікативних навичок, необхідних в подальшій професійній діяльності. Інформаційні технології в даному випадку є незамінними як для підготовчого етапу (пошук інформації, спілкування), так і під час власне проведення презентації.

Власне пошук інформації і проведення презентацій та подальшого їх обговорення і може бути засобом мотивування студентів, за допомогою якого реалізують-

ся такі дидактичні принципи як принцип наочності, принцип науковості, принцип індивідуалізації навчання, а також методичні принципи комунікативності взаємопов'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності (студенти активно залучені до іншомовного спілкування і самостійно опрацьовують інформацію про реальні факти, взяті безпосередньо з автентичних джерел). Таким чином, більше розвиваються соціальна і комунікативна складові іншомовної компетентності, а, отже, підвищується професійна компетентність майбутніх спеціалістів.

Література

1. Morlat J.-M., Rambert J., 2010, «Vers une application pédagogique des outils Google : la cas du Français Langue Etrangère»
<http://docs.google.com/Doc?docid=0AWVSNzwCJvFRZGNtOTdzNXpfMTJnMmhxY2dmag&hl>
2. Дядя В.Н. Аутентичные материалы как средство формирования иноязычной коммуникативной компетенции //Актуальні проблеми викладання іноземних мов для професійного спілкування : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 6–7 квіт. 2012 р. : У 3 т. – Д. : Біла К.О., 2012. Т. 1 : Лінгвістика та методика викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі. – 2012. – 108 с.
3. Жила М.Б., Іовенко О.С. Усна презентація як один із методів формування комунікативної компетенції в процесі вивчення іноземних мов на факультетах міжнародних відносин//Актуальні проблеми викладання іноземних мов для професійного спілкування : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 6–7 квіт. 2012 р. : У 3 т. – Д. : Біла К.О., 2012. Т. 1 : Лінгвістика та методика викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі. – 2012. – 108 с.
4. Опрятный С.М. Моделирование системы профессионального обучения державних службовців ділової англійської мови 2005 года //Автореф. дис... канд наук з держ. утр.: 25.00.03 / С.М. Опрятный, Нац. акад. держ. утр. при Президентові України. – К., 2005. – 20 с.

Қағазбекова Салтанат
Нұр-Мұбарак Египет ислам
мәдениеті университеті
Шетел филологиясы мамандығының
II-курс магистранты

МУХАММАД ХҮСЕЙН ХАЙКАЛДИҢ ӨМИРІ МЕН ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ

Мысырлық журналист, жазушы әрі саясатшы Мұхаммад Хүсейн Хайкал Мысыр елінің Дакхалия аймағындағы Өл-Мансура қаласының Кафр-ганнам ауылында 1888 жылы 20 тамыз күні (12 зилхиджа, 1305 ж) дүниеге келді.